

України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (за серію монографій «Українська фалеристика та боністика»), Герой України. Нагороджений Почесною грамотою Кабінету Міністрів України.

Наукова громадськість, колеги, друзі вітають Володимира Михайловича з полуднем віку, зичать йому доброго здоров'я, на снаги та успіхів у всіх царинах його діяльності.

70-річчя члена-кореспондента НАН України В.Ф. УШКАЛОВА

---

22 квітня виповнилося сімдесят років відомому вченому-механіку в галузі статистичної динаміки складних механічних систем члену-кореспонденту НАН України Вікторові Федоровичу Ушкалову.

Вищу освіту вчений здобув у Варшавському політехнічному інституті, куди його направили для навчання за програмою науково-технічного обміну. Впродовж 1960–1969 років В.Ф. Ушкалов — співробітник Дніпропетровського інституту інженерів транспорту (ДІІТ), а згодом — Інституту технічної механіки НАН України і НКА України, де працює і нині, останні 30 років очолює один із відділів.

Серед головних напрямів наукової діяльності В.Ф. Ушкалова — дослідження випадкових коливань складних об'єктів, які рухаються по деформівній основі; розвиток структурної і параметричної ідентифікації механічних систем; розв'язок задач контактної взаємодії твердих тіл; аналіз особливих режимів руху механічних систем із фрикційними контактами.

Він розробив методи динамічного розрахунку складних механічних систем за умов випадкових навантажень; виконав цикл досліджень у галузі ідентифікації і контактної взаємодії механічних систем, отримав ряд технічних розв'язків на рівні винаходів.

Запропоновані В.Ф. Ушкаловим методи застосовуються у динамічних розрахунках конструкцій, прогнозуванні їхніх динамічних і міцнісних якостей, виборі раціональних параметрів при мінімальній масі конструкції для скорочення обсягів випробувань і термінів створення нових конструкцій, цілеспрямованого вдосконалення систем віброзахисту.

Фундаментальність досліджень В.Ф. Ушкалова вдало поєднує з практичною спрямованістю виконуваних робіт: розроблено проекти нових рейкових екіпажів з поліпшеними техніко-економічними показниками, розв'язано низку важливих науково-технічних задач прогнозування вібронавантаженості та віброзахисту чутливих до вібрацій вантажів, зокрема виробів ракетно-космічної техніки, у наземному і морському транспортуванні.

Значним є внесок ученого у розв'язання проблем зниження випадків виходів з ладу коліс і рейок на вітчизняних залізницях, спричинених їх інтенсивним зношенням, та модернізації існуючого залізничного рухомого складу з метою поліпшення його динамічних якостей. За результатами теоретичних та експериментальних досліджень запропоновано комплексну модернізацію візків вантажних вагонів, яка дає змогу: підвищити швидкості руху вантажних вагонів на 30–40 км/год; у кілька разів збільшити ресурс

елементів фрикційної системи демпфірування візків; значно знизити зношення контактуючих поверхонь коліс і рейок (підвищити ресурс колісних пар за зношенням гребенів коліс більш як удвічі); скоротити витрати енергії на тягу завдяки зменшенню сил взаємодії коліс із рейками тощо. Розпочато широкомасштабне впровадження запропонованої модернізації на залізницях України.

Під керівництвом професора В.Ф. Ушкалова розроблено концепцію створення високошвидкісних магістралей в Україні і проект Державної науково-технічної програми «Високошвидкісний залізничний транспорт України». Вчений займався організацією у рамках міжнародних транспортних коридорів змішаного швидкісного руху на українських залізницях.

Віктор Федорович — автор понад 240 наукових праць, у тому числі 3-х монографій і навчального посібника, співавтор книги «Випадкові коливання. Сучасний стан і нові розробки», виданої у Нідерландах. Він має 36 винаходів, є відповідальним редактором дев'яти збірників з проблем коливань і навантаженості складних механічних систем. Статті вченого публікуються у наукових журналах Італії, США, Франції, Китаю, Угорщини, Великої Британії, Росії та ін.

Чільну увагу приділяє Віктор Федорович підготовці наукових кадрів. Під його керівництвом виконані і захищені 2 докторські та 12 кандидатських дисертацій.

Чимало сил та енергії віддає вчений громадській роботі. Впродовж тривалого часу він був членом Експертної ради з транспорту ВАК СРСР, Експертної ради з проблем механіки ВАК України, Постійної комісії при Президії НАН України з наукових проблем розвитку транспорту. Нині В.Ф. Ушкалов — заступник голови Придніпровського наукового центру НАН України і МОН України, член Національного комітету України з теоретичної і прикладної механіки, Американського товариства інженерів-механіків та його представник у Східній Україні, віце-президент Українського товариства інженерів-механіків.

Плідну наукову діяльність Віктора Федоровича відзначено орденом «Знак пошани», медаллю «За доблесну працю», Почесними Грамотами Президії Верховної Ради і Президії НАН України. В.Ф. Ушкалов — Заслужений діяч науки і техніки України.

Наукова громадськість, колеги і друзі щиро вітають Віктора Федоровича з ювілеєм, зичать йому міцного здоров'я, активного творчого довголіття і здійснення нових планів і задумів.

60-річчя члена-кореспондента НАН України В.А. КУНАХА

28 квітня виповнилося шістдесят років знаному вченому-біологу члену-кореспонденту НАН України Вікторові Анатолійовичу Кунаху.

В.А. Кунах народився у с. Селець Черняхівського району Житомирської області. Ви-

пускник Томаківської середньої школи, він 1964 р. вступив на біологічний факультет Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка, який закінчив із відзнакою, отримавши кваліфікацію «біолог-генетик, учитель біології і хімії».